

Handleiding
voor Gebed en ziekenzalving

Inleiding

Binnen het pastoraat van de Hervormde Gemeente Stellendam is ziekenzalving een mogelijkheid. Gedurende het winterseizoen 2010-2011 heeft er een bezinning plaatsgevonden in de gemeente.

De besluitvorming in de kerkenraad over ziekenzalving behelst de volgende afspraken:

1. Er wordt aan de gemeente bekend gemaakt dat de ziekenzalving volgens Jakobus 5 volgens kerkenraadsbesluit in praktijk zal worden gebracht en dat er door gemeenteleden om kan worden gevraagd.

2. We hebben daarbij het volgende afgesproken.

a. Het verzoek om een ziekenzalving wordt door de zieke zelf of door diens familie en met diens instemming – aan het ouderlingenberaad gedaan, via de wijkouderling, de predikant of één van de andere ouderlingen.

b. De wijkouderling en de predikant of een andere ouderling hebben vooraf een gesprek met de zieke over de betekenis van de Bijbelse ziekenzalving en over de verwachtingen van de zieke daarbij.

Er wordt gebeden om de leiding van de heilige Geest in de verdere voortgang, waarbij zorgvuldige en pastorale uitleg van de Schrift centraal zal staan. Zo kan verwachting op Gods vergevende en helende aanwezigheid worden

gewekt en gevoed, en kunnen verkeerde verwachtingen zoveel mogelijk worden voorkomen.

c. De ziekenzalving zal bij de zieke thuis of in het ziekenhuis plaatsvinden.

Aan het samenzijn waarin gebed en zalving plaats vinden gaat een pastoraal gesprek (indien nodig meerdere gesprekken) vooraf waarin met de zieke en nabije familieleden wordt doorgesproken over de betekenis van gebed en zalving en over de verwachtingen die er ten aanzien van dit gebeuren leven. Andere aandachtspunten die in dit gesprek, dat een onderwijzend karakter heeft, aan de orde moeten komen zijn:

- Komt de vraag om gebed en zalving van de zieke zelf? (Het is uit Jacobus 5:14 duidelijk dat de zieke zelf de vraag moet stellen. De zieke geeft daarmee te kennen zijn of haar ziekte en de genezing daarvan helemaal in Gods hand te willen leggen. Het is een daad van persoonlijke overgave.)

- Wat is de betekenis van de olie? (Het staat symbool voor het werk van de Geest van Christus en voor de geestelijke vreugde. Zo verwijst de olie naar genade, toewijding en persoonlijke overgave.)

- Wat is de betekenis van het zalven? (Het is een lichamelijke aanraking die extra waarneembaar

maakt hoe dicht onze Heelmeester bij ons wil komen.)

- Zijn er zonden die beleden moeten worden? (In Jacobus 5 is er een duidelijke relatie met het belijden van zonden. Het is zeker niet zo dat de ziekte het gevolg is van concrete zonde in het leven van de zieke. Wel geeft de Bijbel aan dat de ziekte ook een gelegenheid voor de zieke is om aan zelfonderzoek te doen en om eventuele specifieke zonden die er zijn te belijden ten overstaan van een ambtsdrager. De vraag om gebed en zalving heeft dus als achtergrond dat de zieke hartelijke bereid is om zich te plaatsen voor onze heilige Vader.)

- Wat is de betekenis van de aanwezigheid van de predikant en de ouderling (of als er geen eigen predikant is: van twee ouderlingen)? (In deze ambtsdragers, die door God geroepen zijn tot hun bediening in de gemeente, komt Christus zelf naar de zieke toe.

Tegelijk vertegenwoordigen zij de gemeente, omdat gebed en zalving Bijbels gezien plaats behoort te vinden binnen de context van de kerkelijke gemeente waar de zieke lid van is.)

- Welke andere wegen om genezing te vinden zijn er bewandeld? (Vindt er medische behandeling plaats? Worden er alternatieve geneeswijzen toegepast en zo ja, wat is de achtergrond daarvan? Is de zieke naar genezingsdiensten geweest? Duidelijk moet worden dat 'gebed en

zalving' niet worden gezien als een soort laatste of zoveelste redmiddel.)

- Welke verwachting leeft er bij de zieke ten aanzien van gebed en zalving? (Het gaat erom dat de zieke een sterk geestelijk verlangen heeft om de genezende nabijheid van Christus op een intensere manier te ervaren. De gelovige verwachting van 'gebed en zalving' als het gaat om genezing mag dezelfde zijn als die van elk gelovig gebed: dat God kan genezen en dat Hij het op zijn tijd en wijze ook zal doen. De genezing heeft hierbij niet alleen betrekking op het lichaam, maar op heel de mens: ziel, geest en lichaam. Op geen enkele wijze mag de verwachting leven dat door 'gebed en zalving' genezing kan worden afgedwongen.)

- Wat is het doel van gebed en zalving? (Het gaat er om dat de zieke wil kiezen voor een leven uit genade, in gehoorzaamheid aan de Heere en er vóór alles – ook vóór het ontvangen van lichamelijke genezing – naar verlangt om Gods genezende aanwezigheid op een verdiepte manier in zijn of haar leven te ervaren.)

Het is van belang dat er ook na het samenzijn voor 'gebed en zalving' pastorale begeleiding aan de zieke gegeven wordt om te zoeken naar de zegen die ontvangen is.

Orde voor Gebed en zalving van zieken

Het moment van samenzijn voor 'gebed en zalving' wordt van te voren aan de gemeente meegedeeld, zodat er gebeden kan worden om de genade en de nabijheid van God voor alle betrokkenen. Op het afgesproken moment komen de predikant, de ouderling, de zieke en eventuele gezinsleden samen. Er wordt voor gezorgd dat het samenzijn niet kan worden verstoord door de telefoon of de deurbel.

De predikant heeft de leiding van het samenzijn.

1. Welkom

2. Bemoediging

Onze hulp is in de Naam van de Heere
die hemel en aarde gemaakt heeft
die trouw houdt tot in een eeuwigheid
en niet los laat wat zijn hand begonnen is te doen

We zijn samen in de naam van onze Heere Jezus
en we mogen geloven dat Hij
zelf in ons midden is.

Matteüs 18:19,20

'Verder zeg Ik u dat, als twee van u op de aarde
iets, wat dan ook, eenstemmig verlangen, het
hun ten deel zal vallen van Mijn Vader, Die in de
hemelen is.

Want waar twee of drie in Mijn Naam
bijeengekomen zijn, daar ben Ik in hun midden.

We mogen in dit samenzijn de Zoon van onze God, die onze Heiland is, ontmoeten als onze Heelmeester.

3. Bijbellezing

Lucas 4:18-19

De Geest van de Heere is op Mij,
omdat Hij Mij gezalfd heeft;
Hij heeft Mij gezonden
om aan armen het Evangelie te verkondigen,
om te genezen die gebroken van hart zijn,
om aan gevangenen vrijlating te prediken
en aan blinden het gezichtsvermogen,
om verslagenen weg te zenden in vrijheid,
om het jaar van het welbehagen van de Heere te prediken.

Jesaja 53:3-5

Hij was veracht,
de onwaardigste onder de mensen,
een Man van smarten, bekend met ziekte,
en als iemand voor wie men het gezicht verbergt;
Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht.
Voorwaar, onze ziekten heeft Híj op Zich
genomen,
ons leed heeft Hij gedragen.
Wij hielden Hem echter voor een geplaagde,
door God geslagen en verdrukt.
Maar Hij is om onze overtredingen verwond,
om onze ongerechtigheden verbrijzeld.
De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem,

en door Zijn striemen is er voor ons genezing gekomen.

We willen samen zoeken naar Gods genezende kracht in gehoorzaamheid aan de woorden van de apostel Jakobus.

Jacobus 5:14-16

Is iemand onder u ziek? Laat hij dan de ouderlingen van de gemeente bij zich roepen en laten die voor hem bidden en hem met olie zalven in de Naam van de Heere.

En het gelovig gebed zal de zieke behouden en de Heere zal hem weer oprichten. En als hij zonden gedaan heeft, zal hem dat vergeven worden.

Belijd elkaar de overtredingen en bid voor elkaar, opdat u gezond wordt. Een krachtig gebed van een rechtvaardige brengt veel tot stand.

4. Gebed

Er wordt door de predikant of de ouderling gebeden om afhankelijkheid, oprechtheid, toewijding en leiding van de heilige Geest. Ook wordt er voorbede gedaan voor de zieke en allen die bij hem/haar horen, voor zieken in het algemeen en voor de gemeenschap van de kerk.

5. Zingen

Psalm 103 vers 2 en 7 (eventueel lezen)

Loof Hem, Die u, al wat gij hebt misdreven,
Hoeveel het zij, genadig wil vergeven;

Uw krankheên kent en liefderijk geneest;
Die van 't verderf uw leven wil verschonen,
Met goedheid en barmhartigheên u kronen;
Die in den nood uw Redder is geweest.

Geen vader sloeg met groter mededogen,
Op teder kroost ooit zijn ontfermend' ogen,
Dan Isrels HEER' op ieder die Hem vreest.
Hij weet wat van Zijn maaxsel zij te wachten;
Hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten,
En dat wij stof, van jongs af, zijn geweest.

6. Schuldbelijdenis

De schuldbelijdenis wordt uitgesproken door de zieke en de aanwezigen samen,
of door de predikant of ouderling namens de zieke en de andere aanwezigen.

'Heere God, onze Vader in de hemel,
Wij komen met ons leven nu bij U.
Wij willen vergeving vragen voor al onze zonden
in gedachte, woord en daad

...gebedsstilte...

(Mogelijk aan te vullen met een persoonlijke schuldbelijdenis:

In het bijzonder belijdt ik U...)

Wij zien in dat wij het offer van de Heere Jezus Christus nodig hebben voor vergeving van onze schuld ten opzichte van U.

Heere Jezus, wij nemen U aan als onze persoonlijke Redder en Verlosser.

Dank U dat U ook voor onze zonden stierf aan het kruis.

Wij willen ons hart voor U openen.

Wilt U door Uw Heilige Geest in ons hart wonen en ons vernieuwen van binnenuit.

Leer ons om U te volgen en te gehoorzamen.

Leer ons Uw woord steeds meer te begrijpen.

Dank U dat wij op grond van uw woord mogen weten kracht ontvangen te hebben om een kinderen van God te zijn.

Wij legen persoonlijk ons leven in Uw hand.

Amen.'

7. Genadeverkondiging

1 Johannes 1:9 en 2:1b-2

Als wij onze zonden belijden: Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid. En als iemand gezondigd heeft: wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige. En Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden van de hele wereld.

8. Gebed voor de zieke met handoplegging

De predikant en de ouderling gaan bij de zieke staan en bidden voor de zieke met één hand op de schouder/ het hoofd.

In het gebed worden de zieke en de ziekte met name genoemd en wordt er een beroep gedaan

op de genezende kracht van Jezus Christus. Dit gebed wordt afgesloten met deze woorden:

'Heere Jezus Christus,
Gij hebt onze ziekten op U genomen
en onze smarten gedragen,
wij danken U voor uw liefde en geduld.
U bent zelf gezalfd door de Vader
met de Heilige Geest
om met kracht de zegeningen
van uw koninkrijk dicht bij ons allen te brengen.
Wij bidden u
leg uw helende handen ook op -N.N.-,
houd hem vast in uw ontferming
en schenk hem door uw heilige Geest vrede en
genezing,
richt hem op en behoud hem
voor tijd en eeuwigheid.
-N.N.-, ik wil u in Gods Naam zegenen:
De God van alle genade hele u in zijn liefde,
vertrouste u door zijn Geest,
vervulle u met zijn vrede,
door Jezus Christus, onze Heer.' 'Amen'

9. Zalving met olie

De zalving vindt plaats doordat de predikant (of de ouderling) wat van de meegenomen olie (een flesje amandelolie of olijfolie) op zijn hand giet om met zijn hand vervolgens het voorhoofd van de zieke te zalven. Dit kan gebeuren met het kruisteken als het symbool dat heenwijst naar de gekruisigde Christus die juist door het kruis onze Heelmeester is. Hierbij worden deze woorden

gesproken:

` N.N., ik zelf u in de naam van onze Heere Jezus Christus +
opdat u de zalving van de heilige Geest zult ontvangen,
tot heling van al uw zwakheden,
naar ziel, geest en lichaam.
Moge Hij die u bevrijdt van zonde
u redden en oprichten.
Amen.'

10. Bidden van het 'Onze Vader'

11. Zingen

Het samenzijn wordt besloten met het zingen van
Gezang 456 uit het Liedboek voor de Kerken:

Zegen ons Algoede,
neem ons in uw hoede
en verhef uw aangezicht
over ons en geef ons licht.

Stort, op onze bede,
in ons hart uw vrede,
en vervul ons met de kracht
van uw Geest bij dag en nacht.

Amen, amen, amen!
Dat wij niet beschamen
Jezus Christus onze Heer,
amen, God, uw naam ter eer!

12. Zegenbede

De vrede van God,
die alle begrip te boven gaat,
zal uw harten en uw gedachten bewaren
in Christus Jezus.
'Amen'

Orde voor Gebedssamenkomst tijdens de zalving van de zieke

1. Welkom

2. Bemoediging

Onze hulp is in de Naam van de Heere die hemel en aarde gemaakt heeft die trouw houdt tot in een eeuwigheid en niet los laat wat zijn hand begonnen is te doen

We zijn samen in de naam van onze Heere Jezus en we mogen geloven dat Hij zelf in ons midden is.

Matteüs 18:19,20

‘Verder zeg Ik u dat, als twee van u op de aarde iets, wat dan ook, eenstemmig verlangen, het hun ten deel zal vallen van Mijn Vader, Die in de hemelen is.

Want waar twee of drie in Mijn Naam bijeengekomen zijn, daar ben Ik in hun midden.

We mogen in dit samenzijn de Zoon van onze God, die onze Heiland is, ontmoeten als onze Heelmeester en bidden dat Hij in het bijzonder bij –N.N.- wil zijn op dit moment.

3. Gebed

Er wordt door de ouderling gebeden om afhankelijkheid, oprechtheid, toewijding en leiding van de heilige Geest.

4. Bijbellezing

Dit kan afgewisseld worden door verschillende aanwezigen

Lucas 4:18-19

De Geest van de Heere is op Mij,
omdat Hij Mij gezalfd heeft;
Hij heeft Mij gezonden
om aan armen het Evangelie te verkondigen,
om te genezen die gebroken van hart zijn,
om aan gevangenen vrijlating te prediken
en aan blinden het gezichtsvermogen,
om verslagenen weg te zenden in vrijheid,
om het jaar van het welbehagen van de Heere te
prediken.

Jesaja 53:3-5

Hij was veracht,
de onwaardigste onder de mensen,
een Man van smarten, bekend met ziekte,
en als iemand voor wie men het gezicht verbergt;
Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht.
Voorwaar, onze ziekten heeft Híj op Zich
genomen,
ons leed heeft Hij gedragen.
Wij hielden Hem echter voor een geplaagde,
door God geslagen en verdrukt.
Maar Hij is om onze overtredingen verwond,
om onze ongerechtigheden verbrijzeld.

De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem,
en door Zijn striemen is er voor ons genezing gekomen.

We willen samen zoeken naar Gods genezende kracht in gehoorzaamheid aan de woorden van de apostel Jakobus.

Jacobus 5:14-16

'Is iemand onder u ziek? Laat hij dan de ouderlingen van de gemeente bij zich roepen en laten die voor hem bidden en hem met olie zalven in de Naam van de Heere. En het gelovig gebed zal de zieke behouden en de Heere zal hem weer oprichten. En als hij zonden gedaan heeft, zal hem dat vergeven worden.

Belijd elkaar de overtredingen en bid voor elkaar, opdat u gezond wordt. Een krachtig gebed van een rechtvaardige brengt veel tot stand.'

Ook wordt er voorbede gedaan voor de zieke en allen die bij hem/haar horen, voor zieken in het algemeen en voor de gemeenschap van de kerk.

5. Zingen

Psalm 103 vers 2 en 7 (eventueel lezen)

Loof Hem, Die u, al wat gij hebt misdreven,
Hoeveel het zij, genadig wil vergeven;
Uw krankheên kent en liefderijk geneest;
Die van 't verderf uw leven wil verschonen,
Met goedheid en barmhartigheên u kronen;
Die in den nood uw Redder is geweest.

Geen vader sloeg met groter mededogen,
Op teder kroost ooit zijn ontfermend' ogen,
Dan Isrels HEER' op ieder die Hem vreest.
Hij weet wat van Zijn maaxsel zij te wachten;
Hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van
krachten,
En dat wij stof, van jongs af, zijn geweest.

6. Voorbede voor de zieke en allen die bij hem/haar horen, voor zieken in het algemeen en voor de gemeenschap van de kerk.

Dit kan in een kringgebed.

In het gebed worden de zieke en de ziekte met name genoemd en wordt er een beroep gedaan op de genezende kracht van Jezus Christus. Dit gebed sluit de ouderling af met deze woorden:

'Heere Jezus Christus,
Gij hebt onze ziekten op U genomen
en onze smarten gedragen,
wij danken U voor uw liefde en geduld.
U bent zelf gezalfd door de Vader
met de Heilige Geest
om met kracht de zegeningen
van uw koninkrijk dicht bij ons allen te brengen.
Wij bidden u
leg uw helende handen ook op -N.N.-,
houd hem vast in uw ontferming
en schenk hem door uw heilige Geest vrede en
genezing,
richt hem op en behoud hem
voor tijd en eeuwigheid.

Eventueel afsluiten met Het 'Onze Vader'.

7. Zingen

Het samenzijn wordt besloten met het zingen van Gezang 456 uit het Liedboek voor de Kerken:

Zegen ons Algoede,
neem ons in uw hoede
en verhef uw aangezicht
over ons en geef ons licht.

Stort, op onze bede,
in ons hart uw vrede,
en vervul ons met de kracht
van uw Geest bij dag en nacht.

Amen, amen, amen!
Dat wij niet beschamen
Jezus Christus onze Heer,
amen, God, uw naam ter eer!

8. Zegenbede

De vrede van God,
die alle begrip te boven gaat,
zal uw harten en uw gedachten bewaren
in Christus Jezus.
'Amen'